

БЪЛГАРСКА
СТОПАНСКА
КАМАРА

BULGARIAN
INDUSTRIAL
ASSOCIATION

София 1000, ул. "Алабин" 16-20
Тел. 980 99 16, 980 90 96
Факс 987 2604 Телекс 23523

16-20 Alabin Str., 1000 Sofia, Bulgaria
Tel: +359 2 980 9916, +359 2 980 9096
Fax: +359 2 987 2604 Tlx: 23523

E-mail: office@bia-bg.com

http:// www.bia-bg.com

Изм. № 216, 2. 00, 200... г.

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

П. д. № 4 / к. д. 2 / 2000 г.
Дата 22.03.2000

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД

ПРОФ. ЖИВКО СТАЛЕВ

На Вие

г-н Стоянов

8. 2000

На Ваш № 4 / к.д. 2 / 2000 от 22.02.2000 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

По повод искането на група народни представители за обявяване за противоконституционни отделни разпоредби на Данъчния процесуален кодекс изразяваме следното становище:

1. Разпоредбата на чл.8 от ДПК, изискваща предложенията за промени в данъчното законодателство задължително да се придружават от оценка на МФ и становище на данъчната администрация, действително ограничават даденото от чл.87, ал.1 от Конституцията право на народните представители и на Министерския съвет за законодателна инициатива. Ако МФ и данъчната администрация откажат да дадат оценка или становище, това ще лиши посочените органи от възможността да упражнят конституционното си правомощие.

2. Алинея 2 на чл.14 от ДПК дава възможност освен по общия ред някои частни държавни или общински вземания да се събират по привилегирания ред на ДПК. Съгласни сме с вносителите на искането, че по този начин се нарушава равнопоставеността на различните видове частна собственост, което противоречи не само на чл.17, ал.1 и 3 от Конституцията, но и на чл.19, ал.2, изискваща законът да създава и гарантира на всички лица еднакви правни условия за стопанска дейност.

3. Алинея 5 на чл.45 от ДПК отнема възможността на данькоплатците да поискат възстановяване на срока за обжалване на данъчни актове дори и в предвидените в ал.1 на същия член случаи, когато законоустановеният срок е пропуснат поради особени непредвидени обстоятелства. Така например, при природни бедствия, тежко заболяване или смърт на данькоплатеца той или неговите наследници ще бъдат лишени от правото си на защита, гарантирано от чл.56 на Конституцията.

4. Същото се отнася за чл.71 от ДПК в частта му за необжалваемостта на актовете за отлагане, спиране и възобновяване на данъчната ревизия. Това противоречи също на конституционното право на защита и дава възможност за произвол от страна на данъчната администрация спрямо данькоплатците, създаване на бюрократични пречки и нанасяне на вреди на тяхната стопанска дейност.

5. Предвидената в чл.87, ал.2, т.3 от ДПК възможност за допускане на писмени обяснения от трети лица за установяване на факти и обстоятелства, за които данькоплатецът не е издал документ или го е съставил с невярно съдържание, е един от начините за установяване на обективната истина. Разглежда се хипотеза, при която данькоплатецът умишлено или неумишлено е нарушил закона. По наше мнение, в случая **не се нарушава** конституционното право на защита, тъй като данькоплатецът може да оспори писмените обяснения, включително и пред съда, а третото лице понася наказателна отговорност за неверни или затаени факти и обстоятелства.

6. Приемаме мотивите в искането по отношение разпоредбите на чл.106, ал.1 и чл.241, ал.3, т.2 и 3 от ДПК, с които на данъчната администрация се дават правомощия на съдебни органи. По наше мнение, противоконституционна е и разпоредбата на **чл.106, ал.2**, с която данъчната администрация получава правомощия на орган на предварителното производство.

7. В противоречие с основните принципи на правовата държава и правото на защита са разпоредбите на чл.108, ал.8 и чл.109, ал.7 от ДПК, които приемат констатациите на данъчния ревизионен акт за верни до доказване на противното.

8. Съгласни сме с мотивите на вносителите, че чл.110, ал.2, чл.118, ал.2 и чл.127 от ДПК противоречат на правото на защита и принципите на правовата държава и създават възможност за злоупотреба с права. Разпоредбите, предвиждащи обжалването на акта да не спира неговото изпълнение, не само могат да нанесат

големи вреди на данъкоплатците, но противоречат и на **чл.7** от Конституцията, тъй като ограничават възможността на данъкоплатците да потърсят отговорност от държавата за вреди, причинени от незаконни актове на нейни органи или длъжностни лица. С чл.127, ал.2 освен това се ограничават правомощията на съда, тъй като се изисква неговото решение за спиране на изпълнението да се обвърже с условието за обезпечаване на главницата и лихвите по чл.118, ал.2, а не в преценения от съда размер. По наше мнение, **чл.118, ал.1** също е противоконституционен, защото предвижда обжалването на акта да не спира изпълнението му.

9. Разпоредбата на чл.121, ал.3 от ДПК създава неограничени възможности за произвол от данъчната администрация. Достатъчно е тя да уважи 1 лев от претенциите на данъкоплатеца при обжалване на ревизионния акт, за да го лиши от правото да обжалва останалата част пред съда.

10. Считаме разпоредбата на чл.136 от ДПК за необходима, но действително е нужно тълкуване, че вземанията трябва да са обявени за публични по силата на закон.

11. Противоконституционността на чл.156, ал.3 от ДПК за прихващане на погасено по давност публично вземане произтича от противоречието му с основен принцип на правовата държава.

12. Глава 16 от ДПК е противоконституционна не само поради привилегированото положение на публичното пред частното изпълнително производство и накърняването на правото на частна собственост, но и с нарушаването на **чл.19, ал.2** от Конституцията. Лицата, които имат вземания от длъжник, към който има претенции и държавата, не са поставени в еднакви правни условия с лицата, които имат вземания от длъжник, нямащ публични задължения.

13. Съгласни сме с искането за противоконституционността на чл.163, ал.3, 5 и 6 от ДПК във връзка с обжалването на обезпечителните мерки поради мотивите, които бяха вече изложени.

14. Споделяме мотивите в искането по отношение на чл.172, ал.2, т.1, 3 и 4 от ДПК. **Не считаме обаче, че те се отнасят и за т.2.** В нея става дума за неизпълнено задължение за внасяне на данъка по подадена от самия данъкоплатец данъчна декларация. В този случай той не може да обжалва данъчно задължение, което сам е определил с тази декларация.

15. Подкрепяме мотивите на вносителите, че с чл.186, ал.1 от ДПК се нарушават имуществените права на частните кредитори на несъстоятелния длъжник.

16. Същото се отнася и за ал.3, 6 и 7 на чл.186 от ДПК.

17. Споделяме също мотивите на вносителите на искането по чл.189 от ДПК, тъй като на данъчната администрация се дават правомощия на съдебен орган.

18. Считаме за противоконституционна разпоредбата на чл.228, ал.4 от ДПК за необжалваемост на размера на публичното задължение по посочените вече мотиви.

19. Противоконституционността на частта от §3 на ПЗРДПК, с която се създава чл.85, ал.1, т.2 в Закона за събиране на държавните вземания, произтича от мотивите, изложени в т.2 на искането, за неравнопоставеността на частните държавни вземания спрямо останалите частни вземания.

20. Същото се отнася за създадените със същия §3 от ПЗРДПК чл.85, ал.1, т.3, както и чл.87, ал.3 и 4 от Закона за събиране на държавните вземания.

21. Същите мотиви се отнасят и за разпоредбата на §16 от ПЗРДПК, с който се допълва чл.638, ал.1 от Търговския закон, като се създава привилегирован режим за реализиране на публичните вземания в сравнение с частните.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

